

Átrendeződött a megye foglalkoztatási térképe

A nagyokból kicsik lettek

Szegedről és a megyéről gyakran leírjuk, hogy a városokban napjainkra a legnagyobb foglalkoztatóvá az önkormányzat – Szegeden a tudományegyetem – lépett elő, őket követi a Tisza Volán Rt., egy-két vállalat, majd nagy szünet következik. Alábbi összeállításunkból és táblázatunkból kihagytuk az állami szférát, a közigazgatást, az oktatást és a szolgáltatást is; arra voltunk kíváncsiak, hányan keresik meg a kenyerüket a termelő szférában, versenykörülmények között. Napról napra kevesebben.

Már most látszik, hogy Szegedet és Csongrád megyét nem a klaszrikus értelemben vett nagyipar teszi majd híressé az új évezred első évtizedében: egy-két kivételtől eltekintve lassacskán elfogynak a nagy létszámot foglalkoztató termelő cégek.

Az igazsághoz azonban hozzátartozik: a mezőgazdaság produkálta nyersanyagot leszámítva az adottságok az elmúlt ötven évben sem az iparnak kedveztek a Dél-Alföldön, és a hagyományos iparágak is csak a fővárosi nagyvállalatok vidéki egységeiként működtek. Az 1994-ben bezárt és fénykorában 3 ezer embernek munkát adó Szegedi Textilművek például a Pamutnyomó és

LEGNAGYOBB IPARI FOGLALKOZTATÓK			
	Ma és 10 évvel ezelőtt (fő)	2005	1995
HUNGERIT RT.	1600 (+150)	500	500
PICK RT.	1500	2100	2100
SZEFO RT.	1430	500	500
SOLE HUNGÁRIA RT.	850	900	900
RUHAGYÁR RT.	80–100	1300	1300
SZEGEDI KÁBELGYÁR	–	400	400

Forrás: DM-gyűjtés DM-grafika

Szövőipari Vállalat egysége volt, s csak a nyers vásznat készítette, a műre a koronát Budapesten, a kikészítőben tették rá. Az 1998-ban kimúlt Szegedi Kábelgyár a Magyar Kábel Műveken, a napokban bezárt Ikarus is egy országos monstrumon belül próbált a hagyományoktól eltérő iparágat meghonosítani a Tisza-parti városban.

Csongrád megye legnagyobb foglalkoztatója jelenleg a szentesi központú Hungerit Rt., amely 15 éves múltra tekinthet vissza, noha részvénytársasági formában csak 1997 óta működik. Mint ahogy azt Magyar József vezérigazgató elmondta, az 1600 alkalmazotton felül még 150 vállalkozót is foglalkoztatnak, nem beszélve a termelői háttérről. A

Pick Szeged Rt. immáron csupán a második helyen áll a nagyok versenyében, a közelmúlt történései a szemünk előtt zajlottak le: hogyan üritette ki a pénzügyi befektető Arago a húsipari óriást, és miként kell majd újra megküzdenie a piacért a szakmai befektetőnek számító Délhús kezében.

A klasszikus ipart képviseli a Szegedi Szefo Fonalfeldolgozó Rt. is, amely sikeres olasz exportjának köszönhetően még állja a textilipart sújtó kínai rohamot. Nyereségesek a külföldi kézben lévő gumigyárak, de már csak a kisebb foglalkoztatók közé tartoznak. Nem nagyobbak immáron, mint a feljövő Szilánk csoport a maga 300 emberével, avagy a Fősz-Elektroprofil Kft. a maga

A DÉLHÚS KEZÉBE KERÜLHET

Nyilvánosan működő társaságban történő befolyásszerzés szabályainak megsértése miatt két héttel ezelőtt rótt ki 50-50 millió forintos bírságot a PSZÁF két magánszemélyre. A bírságok sorozata azonban folytatódott. A felügyelet tegnap bejelentett határozatában 30-30 millió forintra büntette meg a Délhús Rt.-t és az Arago Rt.-t, ugyancsak a befolyásszerzés szabályainak megsértése miatt.

Ugyanakkor lényeges fordulatnak számít az ügyben, hogy a felügyelet végül jóváhagyta az ügyletet, így a Pick a Délhús kezébe kerülhet. Kovács László, a Délhús és a Pick elnök-vezérigazgatója tegnap kérdéseinkre válaszolva elmondta, elhárult minden törvényes akadály az elől, hogy a Délhús megvásárolja a szegedi cég részvényeinek további közel kétharmadát. A felügyelet a nyilvános ajánlattételt elfogadta, a pécsi központú cég pedig érvényesíteni tudja majd vásárlási szándékát.

150-200 dolgozóival. Sikeres kicsik, gondokkal küszködő nagyok – így is lehetne jellemezni az ipar helyzetét, hiszen az óriásnak számító Hungerit például rendre ki van téve a feldolgozóipar piaci ingadozásainak.

F. K.

Méretek

FEKETE KLÁRA

Ami elmúlt, az elmúlt. Amely cég kimúlt, az kimúlt – lehetne folytatni kissé cinikusan a mondást, de ettől még a valóság nem változik. Szeged és a megye iparában végképp lezárult egy korszak, kissé megkésve: az átrendeződés ugyanis a rendszerváltástól egészen napjainkig tartott. Másfél évtizedig.

Utólag azt mondja az ember, jobb lett volna, ha a szocializmustól megörökölt iparszerkezet vajúdása nem 15 évig húzódik el, hanem – akár sokkal nagyobb fájdalmak árán – lezárul a 90-es évek derekára. Ennyi idő elteltével ugyanis – fájdalmas bevallani, de – bizonyos iparágaknak a világpiac sodrásában, állami beavatkozás híján „be kellett dőlniük”, mint ahogy bedőltek sorstársaik is Nyugat-Európában. Elsősorban a hazai textiliparra gondolok, amelyet kínai tömegáru végzett ki. De ide sorolhatjuk a konzervipart is, amelynek szegedi cége hiába élte túl szélhámos privatizátorok sorozatos támadásait, elvérzett a multik árnyékában. Mint ahogy napjainkra sorra bebukott a többi konzerves, a nagyatádi, a nyíregyházi, a hatvani. Szinte csoda, hogy a Szegedi Paprika Rt.-ben még nyereségesen működik a készletgyártó kapacitás.

Kimúltak a nagyok; és nyomukba nem léptek újabb nagyok, mert tömegtermelés szinte már csak az autógyártásban és az elektronikában létezik, és ezek a multik is inkább a Távol-Keleten keresnek maguknak új telephelyeket. Mára mások lettek a méretek: ha nagy cégről beszélünk, akkor azon száz-kétszáz-háromszáz embert foglalkoztató vállalkozást értünk. Ezek pedig kezdenek megerősödni Szegeden is – lásd Szilánk, Fősz – , igaz, egyik kezünkön meg tudnánk számolni, hányan vannak.

Márpedig ilyen méretekben kell gondolkodni a biotechnológia, a számítástechnika, általában a szellemi értéket hasznosító csúcstechnika, a tudásipar területén. Vagy még kisebbekben: egy 50-100 fős Siemens lassacskán nagy foglalkoztatónak számít majd Szegeden. Terméke pedig éppúgy „szegedikum” lesz egy idő után, mint a Pick-szalámi, avagy a valahai Mary cipőgyárban varrt lábbeli, még ha nem is tudjuk megfogni a két kezünkkel.

Elfogadták az új domaszéki polgármester programját

Letette az esküt Kispéter Géza

Kispéter Géza, Domaszék új polgármestere hétfőn letette a hivatali esküt, és ismertette rövid és hosszú távú programját. A rendkívüli ülésen önkormányzati képviselői mandátumot kapott Németh László.

Letette az esküt és megkapta megbízólevelét hétfőn Domaszéken a június 26-i időközi választáson polgármesterré lett Kispéter Géza. A község első embere a fogadalom után ismertette programját, melyből kiderült, hogy rövid távon, azaz még ebben a ciklusban megoldaná az új telkek közművesítését, az iskola bővítését, hogy az épülő kerékpárút átíveljen az autópálya felett, legyen piac Domaszéken, továbbá szeretné elérni, hogy eredményesebben pályázzon a falu, alakuljon többcélú közösségi tér, amely helyet ad a civil szervezetek rendezvényeinek és orvosolná a belvíz-elvezetési gondokat is. Hosszabb távú tervei között szerepel többfunkciós faluház kialakítása, új iskola építése, az önkormányzat előtti tér rekonstrukciója, a Dózsa György utca és a Bajai út kereszteződésében körforgalom építése, a Dózsa utca kiszélesítése.

Az új polgármester tervezi még külterületi szilárd burkolatú utak létesítését, a betelepülni

szándékozó vállalkozások ösztönzését, hogy a falu frissen végzett fiataljai helyben találjanak munkát. Segítené még új civil szervezetek megalakulását és támogatná a már meglévőket. A program ismertetése után Kispéter Géza kérte a lakosság és a képviselők segítségét a tervek megvalósításához. A képviselő-testület megszavazta a polgármester programját.

Domaszék első embere a képviselő-testületi ülés szünetében úgy nyilatkozott, hogy a programot a realitásokhoz alkalmazkodva alakította ki, ezért az elmondottakat meg is tudja valósítani. A polgármester megválasztása miatt a képviselő-testületben megürlt helyre az ülésen kinevezték Németh Lászlót, aki szintén letette a hivatali esküt.

G. ZS.

FALUNAP NEM, SÖRFESZT IGEN

Ebben az évben az önkormányzat anyagi okokból nem rendezi meg a falunapokat Domaszéken, lesz viszont sörfeszítvá a hét végén az ifjúsági önkormányzat és egy helyi vállalkozó, Tóth János szervezésében.

Kispéter Géza polgármesteri esküt tesz

Fotó: Karnok Csaba

Elűszott Románia, jól jön a magyar segítség

Holdbéli táj maradt a víz után

Gyűlnek a segélyek Romániában. A korábban a Bánátban használt víztisztító berendezést most Bákó megyébe szállították a magyar segítők. A romániai sajtó munkatársai fölvetik: az adományok célba jutásában kételkednek az emberek.

Viszonozta Szeged, amit 1879-ben a Bánáttól kapott – mondta tegnap Adrian Orza temesvári alpolgármester. Szeged lakóit a nagy víz idején ugyanis vonaton Temes megyébe menekítették, ahol a laktanyákban, kórházakban, közintézményekben fogadták be őket. A nemrégiben bekövetkezett bánsági árvíz alkalmával Szeged és Magyarország – úgymond – viszonzotta a segítséget – hangzott el egy temesvári sajtóbeszélgetésen tegnap. Az alpolgármester elítélte azokat, akik bíralták a magyar segítség elfogadását. Szerinte az eurorégiós együttműködést az ilyen konkrét közös programok teszik élővé – bár ne lenne szükség közös katasztrófaelhárításra a jövőben.

A romániai árvizek után most ocsúdik az ország, ismét nagyon kell a segítség. Ady András a Romániai Magyar Szó munkatársa úgy fogalmazott, hogy az ország talán csak Noé idején látott ennyi vizet. Riporterük a Gyimesek völgyéről azt írta: holdbéli tájon járt. A mellette álló ember hangját alig lehetett hallani a Tatos partján, olyan robajjal zúdult a víz. A haragos patak ugyan visszahúzódott medrébe, de még most is percenként görget magával méretes farönköket. Gyimesközélpokon is hidakat mosott el a víz, és a falu ivóvízellátást tönkretette. A vonatokat nem tudtak közlekedni ezen a szakaszon, a patakba három ló is belefulladt, de emberéletben kár nem esett – számolt be Daczó Dénes újságíró.

Hordalékkal borított utcacérszlet Ágas faluban

Fotó: MTI Telefoto

– Érthetetlen, hogy a nemrég bánsági árvíz nem figyelmeztette a politikai hatalmat arra, hogy a természet legőszibetlenebb – véli Kilin Sándor. A Nyugati Jelen című lap újságírója szerint a gyűjtési akciók kapcsán a segítőkész polgárban fölmerül a gyanú, hogy e pénzek egy része sem oda kerül, ahol a helye lenne, hiszen a minapi bánsági gyűjtéseknek is vannak homályos pontjai.

A súlyosan érintett Vrancea megyei Vadul Rosca településen már dolgoznak a ma-

gyar segítők. Itt a járványveszély okozza most a legnagyobb gondot. A Temes megyei Óteleken korábban, a bánsági árvíz után használt víztisztító berendezést most a keleti országgrészbe, Bákó megyébe szállították. Románia hazánkkal szomszédos, nyugati területein az aradi vízgazdálkodási vállalat közlése szerint apad a Maros és a Körösök, mátol azonban több helyen újabb esőzésre kell számítani.

M. B. I.

Mehmet Karcsika édesanyja szerint összeállt a kép

Dokumentumfilmek is készülnek

A Törökországban rejtgetett szegedi kisfiú, Mehmet Karcsi nyomára bukkant tévés stáb szerkesztőriportere tagadja, hogy az édesanyjának bármít mondtak volna Karcsikáról és a gyerek apjáról szerzett törökországi benyomásairól. Az anya, Bogosné Papp Edina nem érti, mit akarnak az újságírók.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Hétfői számunkban megírtuk: a törökországi híradásokból az az anya benyomása, Karcsika olyan, mintha agymosáson esett volna át. A gyerek betanított szövegeket mondott. A vádból pedig, ami a férjét érte – hogy verte volna ne-

velt fia fejét – semmi nem igaz. Állítása szerint a kint járt újságírók megerősítették: ők is úgy érezték, betanították a gyereket.

Tegnap Szekeres Szabolcs, a Duna TV szerkesztőriportere telefonált szerkesztőségünkbe, és közölte, semmi ilyesmit nem mondtak az anyának. Doku-

mentumfilmet készítenek Karcsika és a makói Zombori Sebestyén történetéről, ez a műfaj pedig nem tűri az újságírói elfogultságot, véleményalkotást.

Újra megkérdeztük Bogosné Papp Edinát, aki nem érti, miért akarják meghazudtolni, ezzel őt lejáratni az újságírók. Elmondta, megkérte az ügyvédjét, szerkeszsen sajtóközleményt erről.

Az asszony egyébként úgy véli, jogászok segítségével rájött, miért éppen azzal vádolták meg Karcsika nevelőapját, hogy a fiú fejét

ütötte: mert másfajta bántalmazásnak nyoma lett volna. Karcsika pedig kajaktáborba járt, félmeztelen testén fölfedezhette volna a környezete, ha bántalmazták – kivéve, ha a fejét ütik. Mármost egy nemzetközi egyezmény értelmében egy év távollét után nem lehet visszaadni a gyereket, ha ez testi vagy lelki károsodását okozhatja. Az anya úgy véli, összeállt a kép: a törökországi tárgyaláson erre akar hivatkozni az apa – akinek ehhez jól jönnek a magyar újságírók törökországi tudósításai.